

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af politikasserne [af Poul Møller, Thisted Knudsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 54) findes i tillæg A. sp. 399, fremsættelsen i tidenden sp. 1242).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): I sin mundtlige fremsættelse sagde ordføreren for forslagsstillerne, det ærede medlem hr. Poul Møller, at det efter hans og de øvrige forslagsstilleres opfattelse var urimeligt, at politikassernes midler

„administreres i henhold til en enevældig kancelliplakat fra 1819, som end ikke ved den mest velvillige fortolkning kan give ministeren hjemmel til at tillægge sine nærmeste medarbejdere i ministeriet kørselsgodtgørelser og repræsentationstillæg, idet den pågældende plakat kun indeholder klar hjemmel til udbetaling af dusører for årvågenhed til sognefogder og til politibetjente i købstæderne.“

Dette referat af min besvarelse er jo ikke dækkende. I mit svar til det ærede medlem den 21. november havde jeg foruden til plakaten af 1819 henvist til kancelliets skrivelse af 30. januar 1844. I denne skrivelse refereres, at amtmanden over Ålborg amt havde gjort opmærksom på,

„hvorledes der ikke sjældent føres politikasserne adskillige udgifter til last, der ikke synes hjemlet ved den bemeldte kasser ved plakaten af 19. februar 1819, cfr. plakaten af 20. maj 1835, anviste bestemmelse.“

Som svar på amtmandens henvendelse svarede kollegiet med følgende autentiske fortolkning af plakaten af 1819:

„Uagtet politikassernes indtægter i medfør af plakaten af 19. februar 1819 i særdeleshed skulle anvendes til belønninger for sognefogder og politibetjente, der udmærker sig ved årvågenhed ved lovenes overholdelse, kan der dog også på amtets appropration gives dem anden anvendelse, navnlig til udgifter, der ikke er politiet uvedkommende, og som ikke efter udtrykkelige lovbestemmelser skulle afholdes på anden måde.“

I den forbindelse, hvori jeg omtalte politikassernes lovgrundlag, var den her citerede kancelliskrivelse for så vidt den vigtigste af de af mig nævnte bestemmelser, som den angiver grænserne for det, som har været politikassernes midlers anvendelsesområde, nemlig at udgifterne ikke må være politiet uvedkommende og ikke ved udtrykkelige lovbestemmelser må være henvist til afholdelse af andre kasser. Forholdet er jo imidlertid ikke det, at plakaten af 1819 og kancelliskrivelsen af 1844 er det eneste lovgrundlag for politikasserne. Spørgsmålet om politikassernes eksistens, deres indtægter og anvendelsen af politikassernes midler har gentagne gange været drøftet i rigsdagen og i folketinget. Jeg kan minde om, at der i 1909 blev fremsat forslag af den daværende justitsminister om at indtage en del af politikassernes formue i statskassen, et forslag, der, til trods for at det blev genfremsat 3 gange, ikke førte til gennemførelse. Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at langt den største del af politikassernes indtægter er hjemlet i lovbestemmelser, som er gennemført inden for de senere år, således hittegodsloven af 1952, mark- og vejfredloven af 1953, færdselsloven af 1955, beværterloven af 1958 og brandloven af 1960. Det er jo klart, at rigsdagen og folketinget ikke har vedtaget love, der henlægger indtægter til politikasserne, uden at man har interesseret sig for anvendelsen af politikassernes midler, og de vekslende justitsministre har da også i udvalg, der behandlede forslag, som indeholdt bestemmelser om indtægter for politikasserne, gjort rede for reglerne om anvendelse af midlerne. Jeg skal her blot nævne, at landstingsudvalget vedrørende hittegodsloven af den daværende justitsminister fik detaljerede oplysninger om politikassernes anvendelse, og folketingsudvalget om færdselsloven blev af mig orienteret om politikassernes udgifter. Sidstnævnte udvalg fik efter ønske lejlighed til at gennemgå et politikasseregnskab for en enkelt politikreds.

Også mere direkte har lovgivningsmagten taget stilling til politikassespørgsmålet. Så sent som i 1958 blev der her i tinget vedtaget en lov om politikassene på Færøerne, der indeholdt følgende bestemmelser: